

УДК 341.123:3.071.2-021.387]:378(477)
DOI: 10.31866/2616-7654.6.2020.218613

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН ДО 2030 РОКУ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Олена Воскобойнікова-Гузєва,
завідувач кафедри бібліотекознавства
та інформології Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор наук із соціальних комунікацій,
старший науковий співробітник
(Київ, Україна)
e-mail: o.voskoboinikova-huzieva@kubg.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>

Метою дослідження є висвітлення досвіду імплементації Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року в процес підготовки і підвищення кваліфікації фахівців інформаційної сфери. У статті проаналізовано теоретичні підходи до вивчення концепції освіти для сталого розвитку, досвід системного впровадження освіти у галузі сталого розвитку в університетах України, проектної діяльності у сфері освіти для сталого розвитку в системі формальної та неформальної освіти. Зроблено акцент на основних проєктах, що реалізуються Українською бібліотечною асоціацією для підвищення спроможності бібліотек у сприянні досягненню Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року.

Методологія дослідження базується на використанні соціокомунікаційного і системного підходів, методів джерелознавчого та контент-аналізу.

Наукова новизна дослідження полягає у залученні спостережень і результатів, отриманих під час викладання автором дисципліни «Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності» в Київському університеті імені Бориса Грінченка у магістрів спеціальностей «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і «Журналістика», освітня програма «Реклама і зв'язки з громадськістю».

Зроблено висновки щодо багатовекторності та багаторівневості процесу впровадження освіти у галузі сталого розвитку, до якого активно долучені заклади вищої освіти України. Зазначено, що презентований досвід імплементації ЦСР ООН до 2030 року в освітній процес на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях може використовуватися у подальшому у закладах вищої освіти, що готують майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Перспективним напрямком продовження дослідження визначено вивчення досвіду проектної діяльності у сфері освіти для сталого розвитку, зокрема діяльності центрів освіти дорослих, які долучаються до імплементації ЦСР ООН до 2030 року на рівні регіонального розвитку місцевих громад.

Ключові слова: бібліотека, інформаційна освіта, сталий розвиток, глобальні цілі ООН, Університет Грінченка.

ВСТУП.

Однією із домінуючих філософських концепцій всесвітнього розвитку першої чверті XXI століття визнана концепція сталого розвитку, яка може стати «важливою всесвітньою ідеологією, методологією людської життєдіяльності і важливою складовою повсякденного життя народів планети Земля» (Січко, 2015, с. 277).

Поняття сталого розвитку дуже тісно пов'язане із освітою, а точніше, зі становленням нової парадигми освіти, так званої «освіти для сталого розвитку». Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) одним із головних принципів державної політики у сфері вищої освіти проголошує сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя. Україна стала однією із 55-ти країн, що приєдналися до реалізації Стратегії освіти для сталого розвитку. Основною метою цієї Стратегії є заохочення держав-членів Європейської Економічної Комісії ООН до розвитку і включення освіти для сталого розвитку (далі – ОСР) до всіх систем формальної та неформальної освіти як першого кроку у становленні нової парадигми освіти, яка має бути націлена на становлення нового способу мислення, за якого всі соціально-економічні та соціально-екологічні процеси і явища повинні розглядатися з урахуванням принципів сталості людської цивілізації та науково обґрунтованої обережності. Формування нової парадигми освіти відбувається на багатьох рівнях – міжнародному, національному, регіональному, локальному. Занурення у вивчення питання імплементації Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року (далі – ЦСР) виявило і багатовекторність формування такої парадигми. Існує потужний рух із підтримки ОСР у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) та сприяння реалізації ЦСР у бібліотеках України. Лише в секторі галузі культури, а саме бібліотечно-інформаційної діяльності, ми зустрічаємо відповідний досвід у системах як формальної, так і неформальної освіти. Бібліотеки як потужні інформаційні і комунікаційні центри громад давно включені у процес імплементації ЦСР у своїй практичній діяльності (Бояринова, 2017; *Впровадження в роботу бібліотек*, 2017; "Глобальні цілі", 2019; Пашкова, 2017).

Наразі в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру (2020), яка спрямована на зміцнення громадської безпеки та соціальної згуртованості, підтримку відбудови економік постраждалих від конфлікту громад і реалізацію реформ децентралізації влади та охорони здоров'я на підконтрольних уряду України територіях Донецької та Луганської областей, триває реалізація проекту Всеукраїнського громадського об'єднання «Українська бібліотечна асоціація» (далі – УБА) «Спроможні бібліотеки сприяють досягненню Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року» (2020). Одним із масштабних результатів цього проекту стало створення онлайн-курсу, присвяченого ролі бібліотек як соціальних інституцій у досягненні Цілей сталого розвитку ("Бібліотеки у досягненні", 2020).

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ.

Засадничими поняттями дослідження ми визначаємо концепцію освіти для сталого розвитку та концепцію випереджаючої освіти для сталого розвитку, розгляду яких присвячено публікації багатьох українських науковців, зокрема О. Є. Висоцької, І. М. Кореневої, І. О. Січко.

Одним із найґрунтовніших вивчень сутності та особливостей концепту «освіта для сталого розвитку» ми вважаємо публікацію І. М. Кореневої (2018), яка засвідчує понад 30-річний науковий дискурс щодо освіти для сталого розвитку, багатомірівність і різноплановість поняття ОСР. Аналізуючи два основні компоненти цього поняття, а саме «освіту» як загальний, родовий компонент, що характеризує спеціальну сферу соціального життя, до якої належить термін, і категоріальну його приналежність, та «сталий розвиток» як особливий, видовий компонент, що характеризує мету здійснення освітньої діяльності та визначає його змістову унікальність, авторка приходить до висновку про триєдність ОСР. Апелюючи до більш широкого західного потрактування поняття «освіта (education)», в яке поряд із навчанням (засвоєнням знань, умінь, навичок та способів пізнавальної діяльності) включають також і виховання (формування особистості) і просвіту (розповсюдження знань), вона акцентує увагу на тому, що таке розширене потрактування терміна «освіта» у словосполученні «education for sustainable development» дає підстави розуміти ОСР у перекладі з англійської як «освіту, виховання та просвіту для сталого розвитку» (Коренева, 2018, с. 115). Таке трактування поняття є, на наш погляд, доречним, і дає змогу розмежовувати цілепокладання окремих освітніх проєктів, заходів і продуктів на такі, що сприяють розповсюдженню знань про ЦСР (просвітницькі); такі, що впливають на формування в особистості свідомого ставлення до ЦСР (виховні); та безпосередньо такі, що сприяють засвоєнню знань, формуванню умінь та навичок, необхідних для підтримки і досягнення ЦСР (освітні). Цей розподіл ми будемо використовувати у подальшому опрацюванні результатів дослідження.

Також ми погоджуємося із зазначеною авторкою змістовою особливістю ОСР, яка полягає в інтеграції в ній трьох аспектів – екологічного, соціального та економічного, оскільки власне ідея сталого розвитку концентрує увагу відповідно на цих трьох сферах (Коренева, 2018, с. 116).

І. О. Січко (2015), досліджуючи сутність поняття «сталий розвиток» у контексті євроінтеграційних процесів, зазначає, що «освіта для сталого розвитку – це сучасний підхід до організації навчального процесу, який включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтацію навчання з передачі знань на налагодження діалогу, орієнтацію на порушення та практичне розв'язання локальних проблем» (с. 277). Висловлена дослідником ідея про переорієнтацію навчання на порушення і практичне розв'язання локальних проблем співзвучна рішенням, які були запроваджені в освітній процес підготовки магістрів спеціальностей «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і «Журналістика», освітня програма «Реклама і зв'язки з громадськістю» в межах викладання автором дисципліни «Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності» в Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Також акцентуємо увагу на тому, що поряд із концептом «освіта для сталого розвитку» в наукових публікаціях зустрічаємо і поняття «випереджаючої освіти для сталого розвитку». Зокрема, О. Є. Висоцька (2015) зазначає, що, по-перше, випереджаюча освіта є результатом зміни пріоритетів розвитку освіти та відповіддю на глобальні виклики світу XXI століття, по-друге, відповідає критеріям, що висуваються Стратегією освіти для сталого розвитку, а саме щодо інновацій-

но-випереджального характеру, використовує сучасні методи навчання та виховання, відштовхується від конкретної стратегії майбутнього – стратегії сталого розвитку (с. 104).

Як засвідчує аналіз наукових публікацій та інформаційних повідомлень сайтів Міністерства освіти і науки України, закладів вищої освіти України, вітчизняні ЗВО активно долучені до процесу імплементації ЦСР, на базі багатьох українських університетів 2016 р. була створена освітня мережа ресурсних центрів зі сталого розвитку (*Освітня мережа*, 2018). Такі центри створені за підтримки проекту ЄС та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», їхня діяльність спрямована на активізацію науково-дослідної діяльності університетів у сфері сталого регіонального розвитку та поширення цього підходу серед студентської молоді, сприяння просвітницькій діяльності, організацію та проведення відповідних тренінгів, семінарів, наукових конференцій та сприяння запровадженню курсу «Сталий розвиток» до навчальних планів університетів або включення його до навчальних програм вже наявних дисциплін.

Ми підтримуємо ідею запровадження принципів сталого розвитку в навчальні програми різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і представляємо результати в наступних розділах статті.

Отже, проблематика, що розглядатиметься у статті, є актуальною як із позиції галузевого запровадження загальної концепції освіти для сталого розвитку, так і конкретизації (на локальному рівні проектів, курсів, дисциплін) у сфері підготовки фахівців інформаційно-бібліотечної діяльності, здатних у подальшому свідомо і відповідально сприяти реалізації Цілей сталого розвитку, долучати до цього процесу інших громадян.

Мета статті полягає у висвітленні досвіду імплементації Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року в процес підготовки і підвищення кваліфікації фахівців інформаційної сфери. Реалізація мети передбачала виконання таких дослідницьких завдань: аналіз наукових публікацій із теми дослідження; ознайомлення із досвідом проектної діяльності відповідного спрямування у формальній та неформальній освіті; презентацію досвіду включення проблематики сприяння досягненню ЦСР в освітній процес підготовки фахівців інформаційної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Реалізації мети сприяло використання системного і соціокомунікаційного підходів, методів джерелознавчого та контент-аналізу. Джерельну базу дослідження становлять наукові публікації; методичні рекомендації за темою дослідження, підготовлені бібліотеками; матеріали порталу МОН України в частині інформування про ресурсні центри сталого розвитку в університетах країни; інформація із сайтів міжнародних і громадських організацій; сайтів проектів та університетів. Матеріали дослідження, а саме – результати опитування студентів бакалаврської освітньо-професійної програми, розроблення і аналіз виконаних завдань практичних і самостійних робіт здобувачів магістерського ступеня вищої освіти, що оприлюднюються вперше, є результатом кількарічного викладання авторської дисципліни «Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності» на двох освітніх програмах в Університеті Грінченка (Воскобойнікова-Гузева, 2019; 2020).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Виходячи із суті концепції випереджаючої освіти для сталого розвитку, яка полягає в реалізації ідеї перебудови (трансформації) навчального процесу у всіх ланках системи освіти таким чином, щоб вона стала здатною для вчасної підготовки людей до нових умов існування, дати їм такі знання і уміння, які забезпечували б не тільки успішну адаптацію до нового соціального та інформаційного середовища, але й давали б змогу активно впливати на нього в інтересах збереження й подальшого гармонійного розвитку людського суспільства (Висоцька, 2015, с. 104), ми можемо констатувати, що ідея включення проблематики сталого розвитку, а саме осмислення можливих шляхів підтримки реалізації ЦСР до 2030 року, до дисципліни магістерської підготовки, повністю відповідає концепції випереджаючої освіти. Про значення вивчення стратегічного менеджменту інформаційної діяльності для здобувачів магістерського ступеня та використання концепції сталого розвитку в процесі підготовки фахівців інформаційної сфери вже зазначалося у попередніх публікаціях (Воскобойнікова-Гузева, 2017; 2018). Наразі ми презентуємо результати кількарічних спостережень і тематичного аналізу виконання практичних і самостійних робіт студентами-магістрами двох освітньо-професійних програм – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (далі – ІБАС) і «Журналістика», освітня програма «Реклама і зв'язки з громадськістю» (далі – РЗГ). Обидві спеціальності відносяться до сфери інформаційної діяльності, їхні представники підготовлені до відповідального сприйняття соціально важливих питань, але мають свій власний професійний арсенал процедур і методик впливу на зовнішнє середовище, вирішення фахових завдань тощо. Для фахівців ІБАС більш притаманними є методики та інструменти інформаційно-аналітичної діяльності, РЗГ, цілком логічно, – інструменти створення і розповсюдження рекламних продуктів. З урахуванням зазначених особливостей і було сформовано завдання практичної і самостійної роботи у межах дисципліни.

Варто зазначити, що ознайомлення із концепцією сталого розвитку запропоноване магістрам у межах змістового модуля «Програми і проекти стратегування інформаційної діяльності» як складової теми «Державна політика України у сфері сталого розвитку та інформатизації». Студенти отримують знання щодо змісту концепції сталого розвитку як парадигми суспільного зростання у ХХІ ст., знайомляться із діяльністю Комісії ООН зі сталого розвитку, «Декларацією тисячоліття» ООН (2000 р.) та Глобальними цілями сталого розвитку 2015–2030 рр. ООН (2020) як прикладом глобального бачення нових орієнтирів розвитку країн світу для забезпечення сталого майбутнього на період до 2030 року. Обов'язково акцентується увага здобувачів освіти на багаторівневості сталого розвитку, який має індивідуальний, локальний, національний, глобальний рівні. Оскільки, на нашу думку, надзвичайно важливим є персональне осмислення можливості індивідуального внеску кожного у вирішення проблем глобального рівня.

Отже, здобувачі магістерської ОПП ІБАС отримують завдання щодо інформаційної підтримки ЦСР, яке передбачає оперативний пошук різнопланової інформації (статистичної, аналітичної, науково-дослідної) за однією–трьома цілями (на вибір студента) і презентацію результатів. Відповідно магістри РЗГ отримують завдання рекламно-інформаційного забезпечення ЦСР, яке передбачає створення плану рекламної кампанії або конкретного рекламного продукту на підтримку

однієї з цілей. Підготовчий етап до виконання таких завдань передбачений у самостійній роботі. Аналіз результатів виконаних магістрами робіт дав можливість простежити пріоритети вибору ЦСР у межах спеціальності та встановити збіг / розбіжності вибору у представників різних спеціальностей. Результати аналізу представлено в таблиці 1 (див. табл. 1).

Загалом магістрами ІБАС 2018 та 2019 років вступу було зроблено 23 вибори ЦСР. Найбільшу увагу студентів приділено таким проблемам, як «Подолання бідності» (6) та «Якісна освіта» (6); до групи проблем-лідерів також можна віднести ціль «Гендерна рівність», досягнення якої є важливим на думку 4 студентів. Решта уваги розподілилася наступним чином: ціль «Міцне здоров'я і благополуччя» – 2; «Раціональні моделі споживання і виробництва», «Пом'якшення наслідків зміни клімату», «Партнерство заради стійкого розвитку», «Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів», «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості та екологічної стійкості міст і населених пунктів» – по 1.

Магістрами РЗГ 2018 та 2019 років вступу було підготовлено 14 відповідних завданню практичних робіт та обрано для рекламної кампанії такі ЦСР: «Міцне здоров'я і благополуччя» – 3; «Зменшення нерівності» – 2; «Захист планети» – 2; «Збереження морських ресурсів» – 2; решта обраних цілей, зокрема «Якісна освіта», «Використання відновлювальної енергії», «Достойні робочі місця та економічне зростання», «Відповідальне споживання», «Мир і справедливість» – отримали по 1 позиції вибору.

Як бачимо, спільною серед визначених магістрами пріоритетних проблем для обох спеціальностей стала ЦСР «Міцне здоров'я і благополуччя» – загалом 5 позицій вибору. Такі напрями, як «Подолання бідності» та «Якісна освіта», що потрапили у лідери для представників спеціальності ІБАС, не отримали відповідної ваги для фахівців із реклами. В цілому для магістрів РЗГ простежується важливість екологічної проблематики, водночас представники спеціальності ІБАС більш орієнтовані на вирішення соціальних питань.

Спираючись на визначені І. М. Кореневою (2018) змістові особливості ОСР, яка, як уже зазначалося, полягає в інтеграції в ній трьох аспектів – екологічного, соціального та економічного (с. 116), можемо зробити проміжний висновок, що в центрі уваги магістрів, які вивчали дисципліну «Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності», перебувають соціальний та екологічний аспекти, представлені у ЦСР. Розмаїття виборів студентів обох спеціальностей засвідчує той факт, що нам вдалося досягти мети щодо формування у здобувачів освіти свідомого ставлення до ЦСР та запропонувати завдання, які сприяють засвоєнню знань, формуванню умінь та навичок, необхідних для підтримки і досягнення ЦСР.

Загалом, процес імплементації концепції сталого розвитку в освіті є багатовекторним і багаторівневим. Варто звернути увагу на досвід системного впровадження освіти у галузі сталого розвитку в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут», представлений у публікації Г. О. Статюхи та співавторів, який включає: «підготовку магістрів за спеціальністю “Сталий розвиток: глобальне керування”»; викладання курсів з основ сталого розвитку для студентів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, зокрема магістрів усіх напрямів підготовки; впровадження принципів сталого розвитку в університетські навчальні програми та викладання дисциплін у контексті сталого розвитку» (Статюха та

ін., 2011, с. 124). Представники багатьох спеціальностей пропонують вводити окремі теми, модулі, які розкривають проблематику сталого розвитку на різних рівнях, наприклад, у бакалаврські програми майбутніх фахівців фізичної культури і спорту навчального модуля «Основи сталого розвитку суспільства» (Цигура, 2018).

Підтримуючи вищезазначені ідеї, ми розширили коло ознайомлення майбутніх фахівців інформаційної справи із ЦСР, долучивши до цього процесу першокурсників бакалаврської освітньо-професійної програми ІБАС. У ході дистанційного заняття з комплексної дисципліни «Університетські студії», змістовий модуль «Вступ до спеціальності», ми запропонували студентам I курсу 2020 року вступу ознайомитися із ЦСР ООН до 2030 року та визначити, які є пріоритетними саме для них. Ми обмежили кількісний вибір студентів, запропонувавши відзначити від 1 до 3 цілей, та надіслати відповіді у чат. Під час обговорення результатів опитування студенти зазначили, що вперше знайомилися із ЦСР, хоча про сталий розвиток як ідею та важливість сталості екологічної системи планети були обізнані. Результати опитування представлено в таблиці 1 (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Зведені результати вибору пріоритетних ЦСР студентами

№	ЦСР	Кількість позицій вибору I курс ІБАС (опитування)	Кількість позицій вибору V курс ІБАС	Кількість позицій вибору V курс РЗГ	Загальний підсумок
1	Подолання бідності	2	6	-	8
2	Вирішення проблеми голоду	1	-	-	1
3	Міцне здоров'я і благополуччя	9	2	3	14
4	Якісна освіта	10	6	1	17
5	Гендерна рівність	3	4	-	7
6	Чиста вода та належні санітарні умови	1	1	-	2
7	Використання відновлювальної енергії	5	-	1	6
8	Достойні робочі місця та економічне зростання	2	-	1	3
9	Інновації та інфраструктура	-	-	-	-
10	Зменшення нерівності	2	-	2	4
11	Міста та спільноти, що живуть відповідно до принципів сталого розвитку	1	1	-	2
12	Відповідальне споживання	-	1	1	2
13	Захист планети	6	1	2	9
14	Збереження морських ресурсів	1	-	2	3
15	Захист екології суші	-	-	-	-
16	Мир і справедливість	7	-	1	8
17	Співпраця заради досягнення цілей сталого розвитку	1	1	-	2

Як бачимо з результатів опитування, для студентів I курсу лідерами вибору стали цілі «Якісна освіта» (10) та «Міцне здоров'я і благополуччя» (9), не менш важливими для них є досягнення цілей «Мир і справедливість» (7), «Захист планети» (6), «Використання відновлювальної енергії» (5). Отже, у цілому, виявлені пріоритети засвідчують результат, який ми вже спостерігали. У центрі уваги бакалаврів, так само як і магістрів, перебуває соціальний та екологічний аспект, представлений у ЦСР.

У цілому, підсумовуючи кількісні результати опитування першокурсників та пріоритети вибору магістрів, виявлені нами в результаті контент-аналізу виконаних завдань практичних робіт, маємо загальну картину, відображену на рис. 1 (див. рис. 1).

Беззаперечними цілями-лідерами для наших студентів стали «Якісна освіта» (17) та «Міцне здоров'я і благополуччя» (14). Наступний блок ЦСР, які також отримали високий показник вибору, включає: ЦСР «Захист планети» (9); «Мир і справедливість» (8); «Подолання бідності» (8) та «Гендерна рівність» (7).

Представлені зведені результати не претендують на масштабність статистичного експерименту та високу вірогідність, оскільки дані отримані в групах різного освітнього рівня вищої освіти, різним був і спосіб їх отримання.

Рис. 1. Пріоритети розподілу ЦСР за вибором студентів.

Проте у виявленому розподілі пріоритетів ставлення до ЦСР яскраво проявився соціальний аспект ОСР, який, за І. М. Кореневою (2018), «відображає умови існування людей у суспільстві, їхній спосіб життя та діяльність і розкриває широку проблематику правової освіти, валеологічної освіти, громадянської освіти, освіти з питань безпеки, гендерної рівності, полікультурності тощо» (с. 116). Усі вибори були здійснені студентами самостійно, вільно і свідомо.

Сподіваємося, що наведені приклади імплементації ЦСР ООН до 2030 року сприятимуть долученню усе більшої кількості громадян країни, особливо студентської молоді, до осмислення проблем та пошуку конструктивних рішень у сфері сталого розвитку. А упровадження різних методів сприяння досягненню ЦСР ООН до 2030 року в освітній процес на різних освітніх програмах стане установленою практикою вищої школи України. Адже випереджаюча освіта для сталого розвитку має розвиватися «як процес навчання тому, як приймати рішення, необхідні для забезпечення довгострокового майбутнього економіки, екології, соціальної справедливості» (Висоцька, 2015, с. 104).

ВИСНОВКИ.

Цілі сталого розвитку як концепт суспільного поступу впевнено стають неодмінною складовою усвідомлення цілісності усіх соціальних, екологічних та економічних процесів, що визначають життя людства. Процес впровадження освіти у галузі сталого розвитку, до якого активно долучені заклади вищої освіти України, характеризується багатовекторністю та багаторівневістю.

Презентований досвід імплементації ЦСР ООН до 2030 року в освітній процес на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях може використовуватися у подальшому у закладах вищої освіти, що готують майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Перспективним напрямом продовження дослідження вбачаємо вивчення досвіду проєктної діяльності у сфері ОСР, зокрема діяльності центрів освіти дорослих, які також, за нашими спостереженнями, долучаються до імплементації ЦСР ООН до 2030 року на рівні регіонального розвитку місцевих громад.

Рух підтримки ЦСР дуже динамічний, багатовекторний, це підтверджується кількістю наукових досліджень, публікацій і заходів відповідної тематики, зацікавленістю громадських організацій та науковців у просуванні ідей сталого розвитку, зворотним зв'язком, який відчуваєш, коли порушуєш соціальну або екологічну проблематику у студентському середовищі. Коли готуватиметься до друку випуск часопису «Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук», науковці, громадські діячі, педагогічні працівники активно обговорюватимуть питання глобальної і національної обізнаності щодо викликів сталого розвитку та ролі освіти у цьому процесі на Першій віртуальній міжнародній конференції зі сталої освіти SEVIK2020, яка проходить 11–13 грудня 2020 р. Отже попереду дискусії, нові практики, обговорення інноваційних форм і засобів формальної і неформальної освіти, пошук нових рішень.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бібліотеки у досягненні Цілей сталого розвитку. *ВУМ on-line*. 2020. URL: <https://cutt.ly/mholDX0> (дата звернення: 24.11.2020).
- Бояринова О. Українські бібліотеки у підтримці цілей сталого розвитку. *День*, 2018, 16 трав. URL: <https://cutt.ly/HholVWу> (дата звернення: 24.11.2020).
- Висоцька О. Випереджаюча освіта для сталого розвитку: теоретико-методологічні засади. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2015. № 1/3. С. 103–107.

- Воскобойнікова-Гузева О. Використання концепції сталого розвитку в процесі підготовки фахівців інформаційної сфери. *Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки в умовах євроінтеграції* : тези доп. XX Міжнар. наук.-прак. конф., 24–26 трав. 2018 р., м. Біла Церква. Біла Церква, 2018. С. 16–18.
- Воскобойнікова-Гузева О. В. Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності: базові засади. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 11. С. 15–19.
- Воскобойнікова-Гузева О. В. Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності : електрон. навч. курс для студентів спец. 061 Журналістика за освіт.-проф. програмою 061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ, 2020. URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=10175> (дата звернення: 19.11.2020).
- Воскобойнікова-Гузева О. В. Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності : електрон. навч. курс для студентів спец. 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ, 2019. URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11787> (дата звернення: 19.11.2020).
- Впровадження в роботу бібліотек України для юнацтва, молоді Цілей сталого розвитку : метод. матеріали / уклад.: Л. Рабаданова, Ю. Ворона ; ред.: С. Чачко, В. Кучерява, Н. Лінкевич ; Держ. б-ка України для юнацтва. Київ, [б. в.], 2017. 48 с. URL: <https://cutt.ly/mhoxeb5> (дата звернення: 26.06.2019).
- Глобальні цілі сталого розвитку 2015–2030. *UNDP Україна*. URL: <https://cutt.ly/5hovws6> (дата звернення: 19.11.2020).
- Глобальні цілі сталого розвитку: як бібліотеки можуть сприяти розвитку суспільства? : метод. поради / Терноп. обл. наук. універс. б-ка ; підгот. І. М. Врублевська ; ред. Г. Й. Жовтко. Тернопіль, 2019. 43 с.
- Коренева І. М. Феномен «Освіта для сталого розвитку»: сутність та сучасні особливості концепту. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С. 113–123.
- Освітня мережа сприяння сталому місцевому розвитку: унікальний досвід дієвого мережевого партнерства ВНЗ України / за заг. ред. В. І. Усик, Г. І. Мелеганіч. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 76 с.
- Пашкова В. С. Бібліотеки і реалізація Порядку денного ООН до 2030 р. *Бібліотечна планета*. 2017. № 3. С. 10–13.
- Програма ООН із відновлення та розбудови миру. *UNDP Україна*. 2020. URL: <https://cutt.ly/Hnanj6r> (дата звернення: 22.11.2020).
- Січко І. О. Сутність поняття «сталий розвиток» у контексті євроінтеграційних процесів сучасної освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2015. № 3 (50). С. 273–278.
- Спроможні бібліотеки сприяють досягненню Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року. *Українська бібліотечна асоціація*. 2020. URL: <https://cutt.ly/3hocot8> (дата звернення: 24.11.2020).
- Статюха Г. О., Шахновський А. М., Складанний Д. М., Джигирей І. М. Досвід впровадження принципів сталого розвитку у підготування фахівців з вищою освітою. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2011. № 58. С. 122–128.
- Цигура Г. О. Формування знань з реалізації Цілей сталого розвитку у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 2018. Вип. 154 (2). С. 88–93.

REFERENCES

- VUM on-line (2020). Biblioteki u dosiahnenni Tsilei staloho rozvytku [Libraries in achieving the Sustainable Development Goals]. Retrieved November 24, 2020, from <https://cutt.ly/mholDX0> [in Ukrainian]
- Boiarynova, O. (2018, May 16). Ukrainski biblioteki u pidtrymtsi tsilei staloho rozvytku [Ukrainian libraries in support of sustainable development goals]. *Den*. <https://cutt.ly/HholVWy> [in Ukrainian].
- Vysotska, O. (2015). Vyperedzhaiucha osvita dlia staloho rozvytku: teoretyko-metodolohichni zasady [Advanced education for sustainable development: theoretical and methodological principles]. *Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii, 1–3*, 103–107 [in Ukrainian].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. (2018). Vykorystannia kontseptsii staloho rozvytku v protsesi pidgotovky fakhivtsiv informatsiinoi sfery [Using the concept of sustainable development in the process of information professionals training]. In Ya.V. Novak, & T. M. Kosach (Eds.), *Udoskonalennia informatsiino-resursnoho zabezpechennia osvity i nauky v umovakh yevrointehratsii*, Proceedings of the XX International Scientific and Practical Conference (pp. 16–18). Bilotserkivskiyi instytut ekonomiky ta upravlinnia Universytetu "Ukraina" [in Ukrainian].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2017). Stratehichniy menedzhment informatsiinoi diialnosti: bazovi zasady [Strategic management of information activities: basic principles]. *Bulletin of the Book Chamber, 11*, 15–19 [in Ukrainian].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2020). *Stratehichniy menedzhment informatsiinoi diialnosti [Strategic management of information activity]* [Electronic training course for students majoring in 061 Journalism in the educational and professional program 061.00.02 Advertising and public relations]. Borys Hrinchenka Kyiv University. <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=10175> [in Ukrainian].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2019). *Stratehichniy menedzhment informatsiinoi diialnosti [Strategic management of information activity]* [Electronic training course for students majoring in 029 Information, library and archival affairs]. Borys Hrinchenka Kyiv University <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11787> [in Ukrainian].
- Rabadanova, L., & Vorona, Yu. (Comps.). (2017). *Vprovadzhennia v robotu bibliotek Ukrainy dlia yunatstva, molodi Tsilei staloho rozvytku [Implementation of Goals of sustainable development into the work of libraries of Ukraine for youth]* (Eds. S. Chachko, V. Kucheriava, & N. Linkevych). Derzhavna biblioteka Ukrainy dlia yunatstva. <https://cutt.ly/mhoxeb5> [in Ukrainian].
- UNDP Ukraine. (n. d.). *Hlobalni tsili staloho rozvytku 2015–2030 [Global Sustainable Development Goals 2015–2030]*. Retrieved November 19, 2020, from <https://cutt.ly/5hovws6> [in Ukrainian].
- Vrublevska, M. (Comp.). (2019). *Hlobalni tsili staloho rozvytku: yak biblioteki mozhat spriyaty rozvytku suspilstva? [Global Sustainable Development Goals: How Can Libraries Contribute to Society?]* (Ed. H. Y. Zhovtko). Ternopil'ska oblasna universalna naukova biblioteka [in Ukrainian].
- Koreneva, I. M. (2018). Fenomen "Osvita dlia staloho rozvytku": sutnist ta suchasni osoblyvosti kontseptu [The phenomenon of "Education for Sustainable Development": the essence and modern features of the concept]. *Ukrainskyi pedahohichniy zhurnal, 2*, 113–123 [in Ukrainian].
- Usyk, V. I., & Melehanich, H. I. (Eds.) *Osvitnia merezha spriyannia stalomu mistsevomu rozvytku: unikalnyi dosvid diievoho merezhevoho partnerstva VNZ Ukrainy [Educational network to promote sustainable local development: a unique experience of effective network partnership of Ukrainian universities]*. Aksioma [in Ukrainian].

- Pashkova, V. S. (2017). Biblioteki i realizatsiia Poriadku dennoho OON do 2030 r. [Libraries and implementation of the UN Agenda until 2030]. *Bibliotekna planeta*, 3, 10–13 [in Ukrainian].
- UNDP Ukraine. (n. d.). *Prohrama OON iz vidnovlennia ta rozbudovy myru [United Nations Peacebuilding and Reconstruction Program]*. Retrieved November 22, 2020, from <https://cutt.ly/xhocrod> [in Ukrainian].
- Sichko, I. O. (2015). Sutnist poniattia "stalvi rozvytok" u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv suchasnoi osvity [The essence of the concept of «sustainable development» in the context of European integration processes of modern education]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky*, 3(50), 273–278 [in Ukrainian].
- Ukrainian Library Association. (2020). *Spromozhni biblioteki spriaiut dosiahnenniu Tsilei staloho rozvytku OON do 2030 roku [Capable libraries will contribute to achieving the UN Sustainable Development Goals by 2030]*. <https://cutt.ly/3hocot8> [in Ukrainian].
- Statiukha, H. O., Shakhnovskiy A. M., Skladannyi D. M., & Dzhyhyrei I. M. (2011). Dosvid vprovadzhennia pryntsypiv staloho rozvytku u pidhotuvannia fakhivtsiv z vyshchoiu osvitoiu [Experience of introduction of principles of sustainable development in training of higher education specialists]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "KhPI"*, 58, 122–128 [in Ukrainian].
- Tsyhura, H. O. (2018). Formuvannia znan z realizatsii Tsilei staloho rozvytku u maibutnikh fakhivtsiv fizychnoi kultury i sportu [Formation of knowledge on realization of the Goals of sustainable development at future experts of physical culture and sports]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriia: Pedahohichni nauky. Fizychnye vykhovannia ta sport*, 154(2), 88–93 [in Ukrainian].

UDC 341.123:3.071.2-021.387]:378(477)

Olena Voskoboinikova-Huzieva,
Head of the Department of Library studies and Informology at the Institute of Journalism of Borys Grinchenko Kyiv University, Dr. Hab.in Social Communications, Senior Researcher (Kyiv, Ukraine)
email: o.voskoboinikova-huzieva@kubg.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>

UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS UNTIL 2030: IMPLEMENTATION IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF TRAINING OF INFORMATION AFFAIRS SPECIALISTS IN UKRAINE

The purpose of the study is to highlight the experience of implementing the UN Sustainable Development Goals by 2030 in the process of training and retraining of information professionals. The article analyzes the theoretical approaches to the study of the concept of education for sustainable development, the experience of systematic implementation of education in the field of sustainable development in Ukrainian universities, project activities in the field of education for sustainable development in formal and non-formal education. Emphasis is placed on the main projects implemented by the Ukrainian Library Association to increase the capacity of libraries to contribute to the achievement of the UN Sustainable Development Goals by 2030.

The research methodology is to use socio-communicative and systematic approaches, methods of source and content analysis.

The scientific novelty of the study is to attract observations and materials obtained during the teaching of the author of the discipline “Strategic Management of Information Activity” at the Borys Grinchenko Kiev University after in the masters of “Information, Library and Archival Affairs” and “Public relations”.

Conclusions have been made on the multi-vector and multi-level process of implementing education in the field of sustainable development, to which higher education institutions of Ukraine are actively involved. It is noted that the presented experience of implementation of the CSF ONN until 2030 in the educational process at different educational and qualification levels can be used in the future in higher education institutions that train future specialists in information, library and archival affairs.

A promising direction to continue the study is the study of the experience of project activities in the field of education for sustainable development, in particular the activities of adult education centers that participate in the implementation of the UN CRC until 2030 at the regional development of local communities.

Keywords: library, information education, sustainable development, UN global goals, Grinchenko University.